



Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία

Δημοσιογραφικός Οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»



ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)



Κεντρικά γραφεία: Ελ. Βενιζέλου
236, Τ.Κ. 163 41, Ηλιούπολη
Τηλ. +30 210 9949837
Fax +30 210 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
Ιστοσελίδα: www.esamea.gr

Αθήνα, 2021

Ο παρών Οδηγός εκπονήθηκε από την Ε.Σ.Α.μεΑ. στο πλαίσιο του Π.Ε.4 του Υποέργου 4 της Πράξης «Πρωθώντας την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους που διαβιούν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».

Η παρούσα έκδοση συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) στο πλαίσιο της Πράξης «Πρωθώντας την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους που διαβιούν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας», ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 09: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης, ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 9iii: Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών, ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 9iii2: Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες).

Επιμέλεια & Εκτύπωση
Εντύπου:



Κοι.Σ.Π.Ε. ΑΘΗΝΩΝ
«Η ΕΙΚΟΝΑ»
Μεσογείων 154, Αθήνα 11527
Τηλ.: 210 7473951
Fax: 210 7474072
e-mail:
koispeeikona@outlook.com.gr

Παραγωγή Προσβάσιμης
Έκδοσης LargePrint (PDF):



EUROPRACTIS μ.Ι.Κ.Ε
Βέργας 4, Τ.Κ. 176 73 Καλλιθέα
Τηλ.: 210 9521313
Fax: 210 9521318
e-mail: info@euro-praxis.com
Ιστοσελίδα:
www.euro-praxis.com

◆ Περιεχόμενα

Πρόλογος	3
1. Εισαγωγή	5
2. Στερεότυπα, προκαταλήψεις και διάκριση από τα ΜΜΕ σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις	7
3. Μύθοι & πραγματικότητες	10
4. Η συμβολή των ΜΜΕ στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία & χρόνιες παθήσεις	13
5. Οι θεσμικές υποχρεώσεις των ΜΜΕ απέναντι στα άτομα με αναπηρία	14
6. Η αναπηρία & η χρόνια πάθηση στον κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας	18
7. Η δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας και η χρήση κατάλληλης γλώσσας και ορολογίας	19
8. Πως μπορούν οι δημοσιογράφοι, οι διοικήσεις των ΜΜΕ και οι σύλλογοι των εργαζομένων των ΜΜΕ να προωθήσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους	24



Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

9. Συστάσεις προς τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις, τις οικογένειές τους και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας31

◆ Πρόλογος



Ο παρών «Δημοσιογραφικός Οδηγός “ΜΜΕ & Αναπηρία”» εκπονήθηκε από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) στο πλαίσιο υλοποίησης του Υποέργου 4 (Π.Ε.4, Π4.3) της Πράξης «Πρωθώντας την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους που διαβιούν στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας». Η Πράξη, η οποία εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020», στοχεύει: α) στην ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους,

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

β) στη διευκόλυνση της ένταξης και επανένταξης των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην αγορά εργασίας, γ) στην ενίσχυση της ικανότητας των στελεχών της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης να ενσωματώνουν τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας στις αναπτυξιακές και κοινωνικές πολιτικές και να παρακολουθούν τη εφαρμογή της, γ) στη βελτίωση της παρεχόμενης από τα Κέντρα Κοινότητας εξυπηρέτησης στους πολίτες με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, δ) στην ενημέρωση - ευαισθητοποίηση στοχευμένων ομάδων που δύνανται να συμβάλλουν σημαντικά στην άρση της προκατάληψης και των εμποδίων σε βάρος της ομάδας στόχου. Στο πλαίσιο εφαρμογής της προαναφερθείσας Πράξης, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μπορούν λόγω της δύναμης που διαθέτουν να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές στη διάδοση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας, συμβάλλοντας τόσο στη δίκαιη και ισότιμη εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις σε αυτά όσο και στην εφαρμογή από την ελληνική Πολιτεία πολιτικών συμπερίληψης, όπως άλλωστε το Σύνταγμα της χώρας, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και η εθνική μας νομοθεσία υπαγορεύουν.

Ιωάννης Βαρδακαστάνης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.

1. Εισαγωγή

Τα σύγχρονα και ασύγχρονα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (εφημερίδες, τηλεόραση, ραδιόφωνο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ηλεκτρονικά μέσα κ.λπ.) δεν αποτελούν μόνο σημαντικούς δίαυλους πληροφόρησης και ψυχαγωγίας, αλλά και σημαντικούς φορείς προώθησης ιδεών και δημιουργίας προτύπων ή στερεοτύπων. Εισβάλλοντας καθημερινά στα σπίτια των πολιτών, με την επιλογή των λέξεων, των εικόνων και των μηνυμάτων, διαμορφώνουν αξίες, επηρεάζουν συνειδήσεις, ασκούν σημαντική επίδραση στις απόψεις και τις συμπεριφορές και καθορίζουν τι έχει σημασία και τι δεν έχει για τα άτομα και τον κόσμο γύρω τους. Εξαιτίας της δύναμης και διεισδυτικότητάς τους αποτελούν σημαντικό εργαλείο στη διαδικασία της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις. Σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (εφεξής ΜΜΕ) έχουν την υποχρέωση να διευκολύνουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην πληροφόρηση που παρέχουν, να άρουν αρνητικά στερεότυπα και προκαταλήψεις σε βάρος τους, συμβάλλοντας στην εμπέδωση της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης στην ελληνική κοινωνία και πολιτεία, καθώς και να αυξήσουν

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

την ορατότητά τους, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις και θέσεις τους. Λαμβάνοντας υπόψη από τη μια μεριά το εύρος των διακρίσεων που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία στη καθημερινή ζωή τους - καθώς σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο για τις διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) του 2019 οι Έλληνες καταγράφουν το τρίτο μεγαλύτερο εθνικό ποσοστό (53%) πολιτών που πιστεύουν ότι οι διακρίσεις λόγω αναπηρίας είναι διαδεδομένες στη χώρα μας (μ.ο. ΕΕ: 44%)¹ - και από την άλλη τη δύναμη και τις θεσμικές υποχρεώσεις των ΜΜΕ, ο παρών Οδηγός απευθύνεται στους δημοσιογράφους, στις διοικήσεις των ΜΜΕ καθώς και στις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των εργαζομένων σε αυτά που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στοχεύοντας στην οικοδόμηση της ικανότητάς τους να υιοθετούν τη δικαιωματική οπτική της αναπηρίας, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας κοινωνίας δικαιοσύνης, συνοχής και ισοπολιτείας. Ο Οδηγός επίσης στοχεύει στην ενημέρωση των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις που διαβιούν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καθώς και των αντιπροσωπευτικών φορέων τους που δραστηριοποιούνται στην ίδια περιοχή αναφορικά με το

¹ Διαθέσιμο στο: <https://www.esamea.gr/pressoffice/press-releases/4448-eyrobarometro-gia-tis-diakriseis-stin-ee-faneres-kai-kryfes-antilipseis-gia-tin-anapiria-stin-elliniki-koini-gnomi>

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

δικαίωμά τους στην πρόσβαση στις πληροφορίες που τα ΜΜΕ παρέχουν/μεταδίδουν και στην αξιοπρεπή παρουσίασή τους από αυτά. Όπως ο Γιάννης Βαρδακαστάνης ως μέλος της Ομάδας ΙΙΙ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής επεσήμανε στη δημόσια ακρόαση που έλαβε χώρα στις 10.07.2019 στις Βρυξέλλες για τα ΜΜΕ και την αναπηρία, «*Η επικοινωνία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία πρέπει να θεωρηθεί σημαντικό μέρος ενός ευρύτερου ζητήματος που έχει να κάνει με τον τρόπο με τον οποίο απεικονίζουμε την ποικιλομορφία στην κοινωνία μας στο σύνολό της. Πρόκειται για ζήτημα που βρίσκεται στο επίκεντρο των δημοκρατικών αξιών μας*»².

2. Στερεότυπα, προκαταλήψεις και διάκριση από τα ΜΜΕ σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις

Έχει διαπιστωθεί πως τόσο τα ίδια τα άτομα με αναπηρία όσο και τα θέματα που τα απασχολούν σπάνια προβάλλονται από τις ενημερωτικές εκπομπές που απευθύνονται στο ευρύ κοινό. Συνήθως εντάσσονται σε

² Διαθέσιμο στο: <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/media-have-major-role-play-breaking-down-stigma-surrounding-disability>

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

ειδικές εκπομπές, ρεπορτάζ και άρθρα που σχετίζονται με τους τομείς της υγείας και της πρόνοιας. Ακόμη όμως και όταν η αναπηρία περιλαμβάνεται σε εκπομπές, ρεπορτάζ, άρθρα κ.λπ. που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, τα άτομα με αναπηρία παρουσιάζονται από τα ΜΜΕ με στερεοτυπικό τρόπο είτε ως «θύματα» μιας τραγωδίας είτε ως «υπερήρωες» που μάχονται ενάντια στην ίδια τη φύση/μοίρα τους και τους περιορισμούς που αυτή επιβάλλει, επιτυγχάνοντας μοναδικές επιδόσεις στον αθλητισμό, την επιστήμη, την τέχνη κ.λπ. Η εικόνα του «θύματος» και του «υπερήρωα» αποτελεί τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος καθώς και στις δύο περιπτώσεις προσδίδεται στην αναπηρία αρνητικό πρόσημο. Οι στερεοτυπικές μορφές³ με τις οποίες επίσης τα άτομα με αναπηρία παρουσιάζονται στα ΜΜΕ είναι συνήθως ως άτομα δίχως φύλο και σεξουαλικότητα, ως μη ενεργοί πολίτες, ως βάρος. Σκεφθείτε πόσες φορές έχετε δει να παρουσιάζονται τα άτομα με αναπηρία από τα ΜΜΕ ως: νέοι με όνειρα και ανησυχίες, σύζυγοι και γονείς με υποχρεώσεις, επαγγελματίες (γιατροί, δικηγόροι, κοινωνικοί επιστήμονες κ.λπ.) με μια απαιτητική καθημερινότητα, εργοδότες με υποχρεώσεις, πολίτες με κοινωνική δράση, ακτιβιστές που μάχονται για τα

³ Τα στερεότυπα (που μπορεί να είναι αρνητικά ή θετικά) είναι απλουστευμένες ή τυποποιημένες πεποιθήσεις που συχνά οι άνθρωποι κατέχουν από κοινού για μια κοινωνική ομάδα.

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

δικαιώματά τους; Οι προκαταλήψεις⁴ σε βάρος των ατόμων με αναπηρία συνδέονται με τα συναισθήματα του οίκτου, της συμπόνοιας, της φιλευσπλαχνίας που τα ΜΜΕ συνήθως προσπαθούν να προκαλέσουν στο κοινό για λόγους τηλεθέασης, ακροαματικότητας, πωλήσεων. Η παρουσίαση της αναπηρίας και της χρόνιας πάθησης ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας και συνακόλουθα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ως καθημερινών ανθρώπων και φορέων δικαιωμάτων απουσιάζει από τα σύγχρονα ΜΜΕ. Η διάκριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία -που συντρέχει όταν ένα άτομο αντιμετωπίζεται λιγότερο ευνοϊκά από ότι κάποιο άλλο άτομο σε ανάλογη κατάσταση- παίρνει τη μορφή των εμποδίων. Εμπόδια αρχιτεκτονικά, εργονομικά, τεχνολογικά, συμπεριφορικά κ.λπ. δυσχεραίνουν την πρόσβαση τόσο του κοινού με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στις υπηρεσίες και τα προϊόντα των ΜΜΕ όσο και των δημοσιογράφων/ επαγγελματιών με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στο να απασχοληθούν στον τομέα των ΜΜΕ.

⁴ Οι προκαταλήψεις δεν είναι μόνο δεδηλωμένες απόψεις ή πεποιθήσεις, αλλά τοποθετήσεις και στάσεις που περιλαμβάνουν αρνητικά συναισθήματα για μια κοινωνική ομάδα.

3. Μύθοι & πραγματικότητες

- 1 *Ο πληθυσμός των ατόμων με αναπηρία είναι μικρός, συνεπώς η αναπηρία αποτελεί ζήτημα που δεν αφορά το ευρύ κοινό αλλά μόνο μια μικρή πληθυσμιακή ομάδα.*

Σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), τα άτομα με αναπηρία αποτελούν το 24,7% του πληθυσμού της χώρας ηλικίας 16 ετών και άνω, δηλαδή 2.231.197 σε σύνολο 9.016.247 ατόμων⁵. Η μη ορατότητα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις δεν συνδέεται με το μέγεθος του πληθυσμού τους, αλλά με το γεγονός ότι κάποιες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις δεν είναι εμφανείς καθώς και με τα εμπόδια (αρχιτεκτονικά, εργονομικά, συμπεριφορικά κ.λπ.) των οποίων η ύπαρξη θέτει περιορισμούς στην κοινωνική συμμετοχή τους. Εάν στο προηγούμενο ποσοστό προστεθούν τα άτομα που σχετίζονται άμεσα με τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις (γονείς/κηδεμόνες και ευρύτερο συγγενικό πλαίσιο), το τμήμα του κοινού που έχει άμεσο ενδιαφέρον για τα ζητήματα αναπηρίας/χρόνιες πάθησης αυξάνει σημαντικά.

⁵ Περισσότερα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο:
<https://www.paratiritirioanapirias.gr/el>

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

1 Η αναπηρία είναι πρώτα από όλα ιατρικό ζήτημα & ως τέτοιο αφορά τους δημοσιογράφους που ασχολούνται με το ιατρικό ρεπορτάζ & τα θέματα πρόνοιας.

Η αναπηρία είναι οριζόντιο ζήτημα που διατρέχει όλες τις σφαίρες της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής. Η αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ως «ασθενών» που χρήζουν αποκλειστικά και μόνο θεραπείας και αποκατάστασης είναι απόρροια της πολύχρονης επικράτησης του ιατρικού μοντέλου προσέγγισης της αναπηρίας. Το μοντέλο αυτό έχει επιδράσει καταλυτικά στις λεκτικές και εικονικές αναπαραστάσεις της αναπηρίας. Κεντρική θέση στο ιατρικό μοντέλο κατέχει η «σωματική βλάβη» (“impairment”), η οποία ορίζεται ως η μερική ή ολική απώλεια ενός μέλους ή η ύπαρξη ενός ελαττωματικού μέλους, οργανισμού ή σωματικού μηχανισμού. Συνέπειες της επικράτησης του ιατρικού μοντέλου είναι η υποτίμηση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των ατόμων με αναπηρία καθώς και των μεταξύ τους διαφοροποιήσεων βάσει των ατομικών χαρακτηριστικών τους, η αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία ως «ασθενών» και η εφαρμογή πολιτικών θεραπείας/αποκατάστασης/πρόνοιας που οδηγούν σε διαχωρισμό και περιθωριοποίηση (π.χ. ειδικά σχολεία, ιδρύματα κλειστού τύπου κ.λπ.). Από το μοντέλο αυτό εκπορεύεται ο μύθος της προσωπικής τραγωδίας που

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

πολλά ΜΜΕ υιοθετούν προκειμένου να πετύχουν υψηλή τηλεθέαση, ακροαματικότητα, πωλήσεις. Στο πλαίσιο αυτού, τα άτομα με αναπηρία παρουσιάζονται ως θύματα κάποιου τραγικού συμβάντος που χρήζουν αποζημίωσης από το κράτος και φιλανθρωπίας από τον γενικό πληθυσμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι φιλανθρωπικές καμπάνιες, οι έρανοι και εκπομπές, όπως είναι οι τηλεμαραθώνιοι, στις οποίες η εικόνα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις με εστίαση στη βλάβη χρησιμοποιείται ως σήμα «καλής ποιότητας» και έμβλημα του μύθου της προσωπικής τραγωδίας. Η υπερβολική εστίαση στη βλάβη μετατρέπει τα άτομα με αναπηρία σε αντικείμενα οίκτου, ακριβώς όπως η υπερβολική εστίαση της πορνογραφίας σε συγκεκριμένα σημεία του γυναικείου σώματος μετατρέπει τις γυναίκες σε αντικείμενα πόθου.

1 Άτομα με αναπηρία είναι τα άτομα με κινητική και αισθητηριακή αναπηρία.

Η πληθυσμιακή ομάδα των ατόμων με αναπηρία χαρακτηρίζεται από μεγάλη ετερογένεια. Σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν.4488/2017 (Αρ. ΦΕΚ 137 Α'/13.09.2017) ως άτομα με αναπηρία «νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές δυσχέρειες». Πρόκειται για έναν όρο-ομπρέλα που περιλαμβάνει άτομα από διαφορετικές κατηγορίες αναπηρίας. Μια ομαδοποίηση των βασικών κατηγοριών αναπηρίας έχει ως εξής: i) άτομα με κινητική

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

αναπηρία (π.χ. τετραπληγία, παραπληγία κ.λπ.), ii) άτομα με αισθητηριακή αναπηρία (π.χ. κωφοί/βαρήκοοι, τυφλοί/άτομα με προβλήματα όρασης), iii) άτομα με ψυχική αναπηρία (π.χ. άτομα με μανιοκατάθλιψη, σχιζοφρένεια), iv) άτομα με νοητική/γνωστική/ αναπτυξιακή αναπηρία (π.χ. άτομα με αυτισμό), v) άτομα με άλλες αναπηρίες (π.χ. άτομα με σύνδρομο Down), vi) άτομα με χρόνιες παθήσεις (π.χ. άτομα με θαλασσαιμία, νεφροπάθεια, σακχαρώδη διαβήτη), vii) άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

4. Η συμβολή των ΜΜΕ στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία & χρόνιες παθήσεις

Η παροχή από τα ΜΜΕ προσβάσιμης ενημέρωσης στα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις για τη νομοθεσία, τις πολιτικές, τα μέτρα, τις υπηρεσίες και τα προγράμματα που τα αφορούν άμεσα ή έμμεσα, μπορεί να διευκολύνει την πρόσβασή τους στα δικαιώματα που απολαμβάνουν όλοι οι πολίτες. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις αντιμετωπίζουν εμπόδια στην άσκηση βασικών δικαιωμάτων, όπως είναι το δικαίωμα στην υγεία, στην εκπαίδευση, στη διά βίου μάθηση, στην απασχόληση κ.λπ., με συνέπεια μαζί με τις οικογένειές τους να ανήκουν στις φτωχότερες και πιο

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

αποκλεισμένες πληθυσμιακές ομάδες. Ο τρόπος της λεκτικής και εικονικής απεικόνισης της αναπηρίας καθώς και η συχνότητα με την οποία τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις εμφανίζονται στα ΜΜΕ έχουν αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται από την κοινωνία και τις πολιτικές. Για παράδειγμα, εάν η αναπηρία απεικονιστεί ως τραγωδία, τα άτομα με αναπηρία θα δεχθούν μεταχείριση σαν να ήταν τα θύματα κάποιου τραγικού συμβάντος και αυτό θα τα ακολουθεί όχι μόνο στη καθημερινή τους ζωή, αλλά θα μεταφράζεται και σε κοινωνικές πολιτικές που θα επιχειρούν να τα αποζημιώσουν για την τραγωδία που υπέστησαν. Αντίθετα, εάν η αναπηρία απεικονιστεί ως κοινωνική καταπίεση, τα άτομα με αναπηρία θα θεωρηθούν ως μέλη μιας κοινωνίας που τα αγνοεί και τα παραμελεί, παρά ως τα θύματα μιας κατάστασης. Σε αυτή την περίπτωση οι κοινωνικές πολιτικές θα επικεντρωθούν στην ανακούφιση της καταπίεσης που βιώνουν, και συνακόλουθα στην άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν στην προσπάθειά τους να ενταχθούν ως ισότιμοι πολίτες στην κοινωνία.

5. Οι θεσμικές υποχρεώσεις των ΜΜΕ απέναντι στα άτομα με αναπηρία

Στο Σύνταγμα της χώρας αναγνωρίζεται το αναφαίρετο δικαίωμα κάθε πολίτη στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α, παρ.1), το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

απόλαυση μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας (άρθρο 21, παρ.6) καθώς και η υποχρέωση της κρατικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης να επιδεικνύει σεβασμό στην αξία του ανθρώπου (άρθρο 15, παρ.2). Με την κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ) για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες⁶ με τον ν.4074/2012 (Αρ. ΦΕΚ 88 Α΄/11.4.2012), η χώρα δεσμεύτηκε να εφαρμόσει τις απαιτήσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα δημόσια και ιδιωτικά ΜΜΕ στην προώθηση της αυτονομίας και της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία, η Σύμβαση με τα άρθρα 8, 9, 21 και 30 επιβάλλει την εφαρμογή μέτρων με στόχο: α) την ανεμπόδιστη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις πληροφορίες που αυτά παρέχουν/μεταδίδουν, β) την απεικόνισή τους με θετικό τρόπο, συμβάλλοντας στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας αποδοχής των δικαιωμάτων τους, και γ) την ελευθερία έκφρασης γνώμης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών από τα ίδια τα άτομα με αναπηρία. Σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 67 του ν.4488/2017 (Αρ. ΦΕΚ Α' 137/13.09.2017), με τον οποίο θεσπίστηκαν οι κατευθυντήριες διατάξεις για την υλοποίηση της Σύμβασης, «1. Τα δημόσια και ιδιωτικά

⁶ Διαθέσιμη στο: <https://www.esamea.gr/about-us/welcome-note/86-legal-framework/symbasi/547-symbasi-oie-gia-ta-dikaiomata-ton-atomon-me-anapiria>

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

ΜΜΕ, έντυπα και ηλεκτρονικά, προωθούν την εμπέδωση και το σεβασμό της αρχής της μη διάκρισης. Για τον σκοπό αυτό, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) στους Κώδικες Δεοντολογίας Ειδησεογραφικών Εκπομπών, Διαφημίσεων και Ψυχαγωγικών Προγραμμάτων που καταρτίζει, οφείλει να συμπεριλαμβάνει ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, στην ανάπτυξη ενός πλουραλιστικού διαλόγου για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία και την προαγωγή της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρίες. 2. Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου, υποχρεούνται να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, όπως ομιλούσες ιστοσελίδες, υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή, διερμηνεία νοηματικής, προκειμένου να διασφαλίσουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε αυτά...». Στη βάση των απαιτήσεων της προαναφερθείσας παρ. 2 εκδόθηκε η υπ. αριθ. ΚΥΑ 3586/2018 (Αρ. ΦΕΚ 5491 Β'/06.12.2018)⁷, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι και ιδιωτικοί πάροχοι υπηρεσιών μέσων μαζικής ενημέρωσης, οφείλουν να: α) μεταδίδουν δελτία ειδήσεων στην ελληνική νοηματική γλώσσα με ταυτόχρονη αναγραφή υποτίτλων στην ελληνική γλώσσα,

⁷ Για περισσότερη ενημέρωση, όπως μελετήσετε τη σχετική ΚΥΑ, η οποία είναι διαθέσιμη μέσω της ιστοσελίδας της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος (ΟΜΚΕ). Σύνδεσμος: <https://www.omke.gr/wp-content/uploads/FEK-5491-2018-Prosvasi-AmeA-sta-MME.pdf>

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

β) διασφαλίζουν στα κεντρικά δελτία ειδήσεων και καθ' όλη τη διάρκεια αυτών τη ροή όλων των εθνικών και διεθνών ειδήσεων με τη μορφή κυλιόμενων τίτλων με χαμηλή ταχύτητα και γ) μεταδίδουν τηλεοπτικό πρόγραμμα περιεχομένου ενημερωτικού ή μη, όπως εκπομπές λόγου, τέχνης, πολιτισμού και θεάτρου, εκπομπές ενημερωτικές, ποικίλης ύλης, ελαφράς ψυχαγωγίας (τηλεπαιχνίδια, θεάματα, εκδηλώσεις κ.λπ.), ελληνικές σειρές, παιδικές εκπομπές, ντοκιμαντέρ, εκπομπές αθλητικού περιεχομένου με ταυτόχρονη αναγραφή υποτίτλων στην ελληνική γλώσσα. Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει επίσης διάταξη για τη ρητορική του μίσους σε βάρος των ατόμων με αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα, στην παρ. 1 του άρθρου του ν.4285/2014 (Αρ. ΦΕΚ 191 Α'/10.09.2014) αναφέρεται ότι η ρητορική του μίσους συνιστά ποινικό αδίκημα που επισύρει κυρώσεις (χρηματική ποινή και ποινή φυλάκισης) όταν ο δράστης με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκινεί, προκαλεί, διεγείρει ή προτρέπει σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση την αναπηρία, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων.

6. Η αναπηρία & η χρόνια πάθηση στον κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας

Στο άρθρο 5 του Κανονισμού υπ.αρ.1/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης «περί δημοσιογραφικής δεοντολογίας στη ραδιοτηλεόραση» (Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας), επισημαίνεται ότι «Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο που να μπορεί, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, να ενθαρρύνει τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος του μέρους του κοινού βάσει ιδίως [...]της ασθένειας ή της αναπηρίας...». Επιπρόσθετα, στο εδάφιο δ) του άρθρου 2 του «Κώδικα Επαγγελματικής Ηθικής και Κοινωνικής Ευθύνης των δημοσιογράφων-μελών της Ε.Σ.Η.Ε.Α.», αναφέρεται ότι ο δημοσιογράφος οφείλει: «Να σέβεται την κατοχυρωμένη με διεθνείς συμβάσεις προστασία των ανηλίκων και των προσώπων με αναπηρία και με σοβαρά προβλήματα υγείας». Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, οι δημοσιογράφοι οφείλουν να υιοθετούν τη δικαιωματική οπτική στα ζητήματα αναπηρίας/χρόνιας πάθησης, όπως αυτή κατοχυρώνεται στη Σύμβαση των ΗΕ.

7. Η δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας και η χρήση κατάλληλης γλώσσας και ορολογίας

Η Σύμβαση των ΗΕ σηματοδοτεί την επίσημη παραδειγματική μετάβαση από το ιατρικό στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας, δηλαδή από την αντίληψη των ατόμων με αναπηρία ως αντικειμένων φιλανθρωπίας, θεραπευτικής παρέμβασης και πρόνοιας, στην αντίληψη αφενός ότι η κοινωνική κατάσταση που ονομάζεται «αναπηρία» (“disability”) προκαλείται από τη σύγχρονη κοινωνική οργάνωση που λαμβάνει ελάχιστα ή καθόλου υπόψη της τα άτομα με αναπηρία συμβάλλοντας έτσι στον αποκλεισμό τους από τις κοινωνικές δραστηριότητες, αφετέρου ότι τα άτομα με αναπηρία υφίστανται καταπίεση εξαιτίας τόσο των θεσμικών, αρχιτεκτονικών, εργονομικών, συμπεριφορικών και λοιπόν εμποδίων όσο και της αντικειμενικοποίησης (ποσοστά) της αναπηρίας από τις θεσμικές δομές, στο πλαίσιο της οποίας τα ατομικά χαρακτηριστικά και η προσωπική εμπειρία περιθωριοποιούνται. Επιπρόσθετα, με τη Σύμβαση κατοχυρώνεται η δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας, δηλαδή η αναγνώριση των ατόμων με αναπηρία ως υποκειμένων με πλήρη δικαιώματα και ελευθερίες, ικανότητα αυτοπροσδιορισμού και πλήρους συμμετοχής σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής.

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Η γλώσσα και η ορολογία που χρησιμοποιείται για την αναπηρία/χρόνια πάθηση από τα ΜΜΕ: α) αντικατοπτρίζει τις στάσεις της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, β) έχει αντίκτυπο στον τρόπο αντιμετώπισής τους από την κοινωνία και τις πολιτικές, γ) επιδρά στον τρόπο με τον οποίο τα ίδια τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις βλέπουν τον εαυτό τους. Η γλώσσα και η ορολογία ενημερώνεται από τα προαναφερθέντα διαφορετικά μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας. Στον Πίνακα που ακολουθεί συσχετίζονται τα διαφορετικά μοντέλα με τη γλώσσα, την ορολογία και τις εκφράσεις, επισημαίνοντας τις πλέον κατάλληλες.

Ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας	Κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας	Δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας (προέκταση του κοινωνικού μοντέλου)
Η αναπηρία ορίζεται με ιατρικούς όρους και ταυτίζεται με τη βλάβη.	Η αναπηρία ορίζεται ως προϊόν της κοινωνίας (κοινωνική κατασκευή).	Η αναπηρία ορίζεται ως η αλληλεπίδραση ανάμεσα στους περιορισμούς που αυτή προκαλεί και τα εμπόδια που θέτει το περιβάλλον και η συμπεριφορά από την άλλη.

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται ως ασθενείς/αντικείμενα.	Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται ως δρώντα υποκείμενα.	Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται ως φορείς δικαιωμάτων και ελευθεριών, με ικανότητα αυτοπροσδιορισμού και πλήρους συμμετοχής σε όλες τις σφαίρες της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής.
Η αναπηρία ως ατομικό πρόβλημα.	Η αναπηρία ως κοινωνικό ζήτημα.	Η αναπηρία ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ακατάλληλη γλώσσα & ορολογία	Κατάλληλη γλώσσα & ορολογία	Κατάλληλη γλώσσα & ορολογία
ασθένεια, δυσλειτουργία, μειονέκτημα, ανικανότητα	αναπηρία, περιορισμός, εμπόδια	αναπηρία, περιορισμός, εμπόδια
ανάπηρος/η, ανάπηρο/α άτομο/α, ελλειμματικός,	άτομο/α με αναπηρία	άτομο/α με αναπηρία

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

ανήμπορος/η μειονεκτικός, άτομο με ειδικές ανάγκες, άτομα με ειδικές ικανότητες,		
υγιής, φυσιολογικός, κανονικό άτομο,	άτομο/α χωρίς αναπηρία, πληθυσμός χωρίς αναπηρία	άτομο/α χωρίς αναπηρία, πληθυσμός χωρίς αναπηρία
κουτσός, παράλυτος, κουλός, σακάτης, καθλωμένος σε αναπηρικό αμαξίδιο	άτομο/α με κινητική αναπηρία, χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου	άτομο/α με κινητική αναπηρία, χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου
αόμματος, στραβός	τυφλός/η ή άτομο με προβλήματα όρασης	τυφλός/η ή άτομο με προβλήματα όρασης
κωφάλαλος, μουγγός, άλαλος	κωφός/η, βαρήκοος/η	κωφός/η, βαρήκοος/η
καθυστερημένος, καθυστερημένο άτομο	άτομο με νοπηκή αναπηρία	άτομο με νοπηκή αναπηρία
τρελός, συναισθηματικά διαταραγμένος	άτομο με ψυχηκή αναπηρία	άτομο με ψυχηκή αναπηρία

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Ακατάλληλες εκφράσεις	Κατάλληλες εκφράσεις	Κατάλληλες εκφράσεις
υποφέρει ή πάσχει από αναπηρία	έχει ή βιώνει αναπηρία	έχει ή βιώνει αναπηρία
ήρωες της ζωής, ήρωες με αναπηρία, αφανείς ήρωες της καθημερινότητας	άτομα με αναπηρία	άτομα με αναπηρία
ειδική μεταχείριση	ίση ή ισότιμη μεταχείριση	ισότιμη μεταχείριση
κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία (δηλώνει την «κανονικοποίηση» του ατόμου προκειμένου να προσαρμοστεί στο περιβάλλον)	κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία (δηλώνει την προσαρμογή του περιβάλλοντος - δομημένου, ηλεκτρονικού, κοινωνικού κ.λπ.- των υπηρεσιών και διαδικασιών ώστε να ικανοποιούνται και οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία)	κοινωνική ένταξη ή συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία

8. Πως μπορούν οι δημοσιογράφοι, οι διοικήσεις των ΜΜΕ και οι σύλλογοι των εργαζομένων των ΜΜΕ να προωθήσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους

- **Συστάσεις προς τους δημοσιογράφους:**
- α) χρησιμοποιήστε γλώσσα και ορολογία που ενημερώνεται από το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας ή τη δικαιωματική προσέγγιση,
 - β) αναδείξτε τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στα δικαιώματά τους σε όλες τις σφαίρες της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής, και μην εστιάζετε στη «βλάβη» και τις «ειδικές ανάγκες» τους, ιδίως μάλιστα όταν το ίδιο το άτομο με αναπηρία ή χρόνια πάθηση δεν το επιθυμεί,
 - γ) αποφύγετε να παρουσιάζετε τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις είτε ως άτομα ανήμπορα είτε ως αφανείς ήρωες της καθημερινής ζωής,
 - δ) μεταδώστε την ιδέα ότι μπορεί τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις να υφίστανται διάφορους περιορισμούς (σωματικούς, αισθητηριακούς κ.ά.), αλλά αυτό δεν συνεπάγεται

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

αυτόματα την έλλειψη δεξιοτήτων και ικανοτήτων για ενεργή συμμετοχή τους στο οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι, **ε)** προβάλλετε τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ως άτομα καθημερινά που έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις με κάθε άλλο πολίτη και συμμετέχουν ενεργά στην καθημερινή ζωή και στη διαμόρφωση της κοινωνίας και του πολιτισμού (π.χ. καλλιτέχνες με αναπηρία), **στ)** κάντε την ύπαρξη των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ορατή, ενσωματώνοντας θέματα που τα αφορούν στη θεματολογία/περιεχόμενο του μέσου σας και προσκαλώντας στις εκπομπές σας ή παίρνοντας συνεντεύξεις από εκπροσώπους των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις και θέσεις τους, **ζ)** αναδείξτε περιστατικά άνισης μεταχείρισης που βιώνουν οι μαθητές με αναπηρία, οι εργαζόμενοι και υποψήφιοι με αναπηρία προς εργασία, οι οικογένειες ατόμων με αναπηρία και κάθε πολίτης με αναπηρία, **η)** προβάλλετε την ανάγκη διάθεσης περισσότερων πόρων για τη δημιουργία συμπεριληπτικών και προσβάσιμων αφενός περιβαλλόντων, αφετέρου αγαθών, υπηρεσιών και προϊόντων με στόχο την άρση του αποκλεισμού που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία, καθώς και παραδείγματα καλών πρακτικών, **θ)** αναπτύξτε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Αθήνα⁸, το Παράρτημά της στη Δυτική Ελλάδα⁹, την Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδας & Νοτίων Ιονίων Νήσων¹⁰ και τους φορείς μέλη αυτής προκειμένου να σας προσφέρουν συμβουλές και ενημερωτικό υλικό, **ι)** παρέχετε δωρεάν διαφημιστικό χρόνο/χώρο στην Ε.Σ.Α.μεΑ., στην Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδας & Νοτίων Ιονίων Νήσων και στους φορείς μέλη αυτής, **κ)** να θυμάστε και να τιμάτε ευρωπαϊκές, παγκόσμιες και διεθνείς ημέρες αφιερωμένες στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις.

⁸ Ελευθερίου Βενιζέλου 236 - 163 41 Ηλιούπολη Αττικής, Τηλ: 2109949837, FAX: 2105238967, E-mail: pressofficer@esaea.gr

⁹ Ακτή Δυμαίων 5 - 226 22 Πάτρα, Τηλ.: 2610 362127, Fax: 2610 362127, E-mail: esaea1@otenet.gr

¹⁰ Ακτή Δυμαίων 5 - 226 22 Πάτρα, Τηλ.: 2610 362127, Fax: 2610 362127, E-mail: pomamea_dit@hotmail.com

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Ενδεικτική αναφορά σε Παγκόσμιες και Διεθνείς Ημέρες αφιερωμένες στα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις¹¹

4 Ιανουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα Γραφής Braille
• Τελευταία Κυριακή Ιανουαρίου: Παγκόσμια ημέρα κατά της Λέπρας • 4 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου • 14 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα Συγγενών Καρδιοπαθειών • 15 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά του Παιδικού Καρκίνου • 21 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα για το Σύνδρομο Down • 2 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Αυτισμού • 5 Μαΐου: Ευρωπαϊκή Ημέρα Ανεξάρτητης Διαβίωσης • 8 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα Θαλασσαιμίας • 13 Ιουνίου: Διεθνής Ημέρα Ευαισθητοποίησης για τον Αλμπινισμό • 14 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντή Αιμοδότη • 28 Ιουλίου: Παγκόσμια Ημέρα Ηπατίτιδας • 23 Σεπτεμβρίου: Διεθνής Ημέρα Νοηματικών Γλωσσών • 10 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας • 14 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά του Διαβήτη • 1 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά του AIDS • 3 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία.

¹¹ Το Γραφείο Τύπου της Ε.Σ.Α.μεΑ., το Παράρτημά της στην Πάτρα και η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδας & Νοτίων Ιονίων Νήσων δημοσιεύουν ανακοινώσεις και δελτία τύπου στο πλαίσιο των προαναφερθεισών ευρωπαϊκών, παγκόσμιων και διεθνών ημέρων, τα οποία μπορείτε να αξιοποιείτε.

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Ενδεικτική αναφορά σε Παγκόσμιες και Διεθνείς Ημέρες μέσω των οποίων μπορούν να αναδειχτούν και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις

20 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνικής Δικαιοσύνης (ειδική μνεία στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην κοινωνία) • 8 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας (ειδική μνεία στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία, τα κορίτσια με αναπηρία και οι μητέρες παιδιών με αναπηρία) • 15 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Καταναλωτή (ειδική μνεία στα δικαιώματα των καταναλωτών με αναπηρία) • 6 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Αθλητισμού για την Ανάπτυξη και την Ειρήνη (ειδική μνεία στον αθλητισμό των ατόμων με αναπηρία) • 12 Μαΐου: Διεθνής Ημέρας Οικογένειας (ειδική μνεία στις οικογένειες που έχουν μέλη με αναπηρία) • 20 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων (ειδική μνεία στους πρόσφυγες με αναπηρία) • 12 Αυγούστου: Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας (ειδική μνεία στα προβλήματα και τις ανησυχίες των νέων με αναπηρία) • 17 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Φτώχειας (ειδική μνεία στον κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους) • 20 Οκτωβρίου: Παγκόσμια

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

Ημέρα Στατιστικών (ανάδειξη των στατιστικών για τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις)

- 20 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ειδική μνεία στα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία)
- 25 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας Κατά των Γυναικών (ειδική μνεία στα κορίτσια και τις γυναίκες με αναπηρία)
- 10 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ειδική μνεία στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία)
- 18 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Μεταναστών (ειδική μνεία στα δικαιώματα των μεταναστών με αναπηρία και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν).

- **Συστάσεις προς τις διοικήσεις των ΜΜΕ:** α) εφαρμόστε τις απαιτήσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας για την αναπηρία στο μέσο σας, β) ρωτήστε τους εργαζόμενους με αναπηρία που τυχόν απασχολούνται στο μέσο σας εάν αντιμετωπίζουν εμπόδια στο εργασιακό περιβάλλον και λάβετε μέτρα για την άρση τους, γ) χρησιμοποιείτε κριτήρια επιλογής προσωπικού που δεν θέτουν σε μειονεκτική θέση υποψήφιους (δημοσιογράφους, επαγγελματίες κ.λπ.) με αναπηρία έναντι των υποψηφίων χωρίς αναπηρία, όπως το άρθρο 2 του ν.4443/2016 (Αρ. ΦΕΚ 232 Α'/09.12.2016) υπαγορεύει, δ) αποφεύγετε να παρουσιάζετε απόψεις προσώπων και εκπροσώπων φορέων με ρατσιστική ρητορική σε

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

βάρος των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, **ε)** Φροντίστε τα στελέχη του μέσου σας να συμμετάσχουν σε σεμινάρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα που σχετίζονται με την καταπολέμηση των διακρίσεων στον χώρο των ΜΜΕ, **στ)** αναπτύξτε συνεργασία με την Ε.Σ.Α.μεΑ. και την Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδας & Νότιων Ιονίων Νήσων.

- **Συστάσεις προς τις οργανώσεις των εργαζομένων στα ΜΜΕ:** **α)** ενσωματώστε τα αιτήματα του αναπηρικού κινήματος στις διεκδικήσεις και δράσεις σας, **β)** ενθαρρύνετε και διασφαλίστε τη συμμετοχή των εργαζομένων με αναπηρία στις οργανώσεις σας μέσω προσβάσιμων διαδικασιών και ενημερωτικού υλικού, **γ)** αναπτύξτε συνεργασία με την Ε.Σ.Α.μεΑ. και την Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδας & Νότιων Ιονίων Νήσων.

9. Συστάσεις προς τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις, τις οικογένειές τους και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας





Σε περίπτωση που διαπιστώστε ότι παραβιάζεται η εθνική νομοθεσία αναφορικά με το δικαίωμά σας στην πρόσβαση στις πληροφορίες που τα ΜΜΕ παρέχουν/μεταδίδουν και στην αξιοπρεπή παρουσίασή σας από αυτά μπορείτε να απευθυνθείτε στην Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία έχει τη δυνατότητα να αναδείξει το συγκεκριμένο ζήτημα λόγω της συμμετοχής της ως μέλος: **I)** στο **Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ)**, το οποίο συστάθηκε με τον ν. 4356/2015 (Αρ. ΦΕΚ 181 Α'/24.12.2015) και αποτελεί ένα συλλογικό συμβουλευτικό-γνωμοδοτικό όργανο που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τον νόμο, ένας από τους σκοπούς του Συμβουλίου είναι η επίβλεψη της εφαρμογής της νομοθεσίας κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας και της συμμόρφωσής της με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Επιπρόσθετα στο ΕΣΡΜ συμμετέχει ως μέλος και το **Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και II)** στην **Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)**, η

Δημοσιογραφικός οδηγός «Αναπηρία και ΜΜΕ»

οποία έχει συσταθεί με τον ν. 2667/1998 (Αρ. ΦΕΚ 281 Α΄/18.12.1998) σύμφωνα με τις Αρχές των Παρισίων των Ηνωμένων Εθνών και αποτελεί το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με την Υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί» της Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία προστατεύει και προασπίζεται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στο σύνολό τους.

Επικοινωνία: Δευτ.-Παρ., 08.00-16.00, Τηλ.: +302109949837, Φαξ: +302105238967, email: esaea@otenet.gr

-  Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Ε.Σ.Α.μεΑ.
www.esamea.gr
-  Η σελίδα της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο Facebook
<https://el-gr.facebook.com/ESAMEAgr>
-  Ακολουθείστε την Ε.Σ.Α.μεΑ. στο Twitter
<https://twitter.com/ESAMEAgr>
-  Βρείτε το κανάλι της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο YouTube
<https://www.esamea.gr/multimedia/youtube>

Έδρα της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Αθήνα

Ελ. Βενιζέλου 236, 16341, Ηλιούπολη

Τηλέφωνο.: +30 210 9949837

Τηλεομοιοτυπία: +30 210 5238967

Ηλεκτρονική διεύθυνση: esaea@otenet.gr

Ιστοσελίδα: www.esamea.gr

Facebook: <https://www.facebook.com/ESAMEAgr>

Twitter: <https://twitter.com/ESAMEAgr>

YouTube: <https://www.esamea.gr/multimedia/youtube>

Γραφείο της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη Δυτική Ελλάδα

Ακτή Δυμαίων 5, 26 222 Πάτρα

Τηλέφωνο: +30 2610 362127

Τηλεομοιοτυπία: +30 2610 362127

Ηλεκτρονική διεύθυνση: esaea1@otenet.gr



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ανάπτυξη-εργασία-αλληλεγγύη